B.Ed.

Question Papers

Semester-2nd

May, 2019

Scanned with CamScanner

Total Pages : 7

PC–2081/M

J–12/2059

SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE IN EDUCATION

(ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਪੇਖ)

(Paper–VIII)

(Semester–II)

Time : Three Hours] [Maximum Marks : 70

Note : Attempt *two* questions each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 10 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. Define Sociology of Education. Briefly describe its different approaches. 6,4

II. What is Social Stratification? Describe role of class in creating social stratification in India. 5,5

Scanned with CamScanner

III. What is enculturation? How is propaganda influencing enculturation? Give examples from present day India. 4,6

IV. How has gender manifested in Social Stratification in India? How can education provide a remedy for the same. 5,5

SECTION—B

V. Describe current U.N. goals of sustainable development. Chalk out a plan for realizing these goals through education in India. 6,4

VI. What are four pillars of education? Explain. 10

VII. How have inequalities manifested themselves in Indian Educational Scenario? What steps do you suggest for their removal at secondary education stage? 6,4

VIII. What is Sustainable Development? Describe its importance. 5,5

SECTION—C

(Compulsory)

IX. Answer the following questions in about 75 words each :

1. What is the scope of Sociology of education?
2. Give the concept of culture.
3. What is acculturation?
4. What is the role of religion in social stratification in India?
5. Write a short paragraph on social vs. natural inequalities.
6. What inequalities exist in access to education in current India?
7. What is the concept of sustainable development?
8. How can you spread awareness about sustainable development through higher education?
9. What steps have been suggested in the current Five Year Plan of India to ensure uniform access to education?
10. Give a model blue print for 21st Century Secondary Education in India. (10×3=30)

Scanned with CamScanner

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਭਿੰਨ ਪਹੁੰਚਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 6,4

II. ਸਮਾਜਿਕ ਦਰਜੇਬੰਦੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਰੇਣੀ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਦਰਜੇਬੰਦੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚਾਰੋ। 5,5

III. ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤੀਕਰਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪਰਚਾਰ, ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤੀਕਰਣ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਅਜੋਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4,6

IV. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਦਰਜੇਬੰਦੀ ਲਿੰਗ (ਜੈਂਡਰ) ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਸਿਖਿਆ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? 5,5

ਭਾਗ—B

V. ਨਿੱਭਣਯੋਗ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਚਲੰਤ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵਿਚਾਰੋ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਦਰਜ ਕਰੋ। 6,4

VI. ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਚਾਰ ਸਤੰਭ ਕਿਹੜੇ ਹਨ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

VII. ਭਾਰਤੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਾਬਰਾਬਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ? ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਪੜਾਓ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਬਰਾਬਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਦਰਜ ਕਰੋ। 6,4

VIII. ਨਿੱਭਣਯੋਗ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵਿਚਾਰੋ। 5,5

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

IX. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਲਗਭਗ 75 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਕਾਰਜ-ਖੇਤਰ ਕੀ ਹੈ?

2. ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

3. ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤੀਕਰਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

4. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਦਰਜੇਬੰਦੀ ਵਿਚ ਧਰਮ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?

5. ਸਮਾਜਿਕ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਕਿਰਤਿਕ ਨਾਬਰਾਬਰੀਆਂ 'ਤੇ ਇਕ ਪੈਰਾ ਲਿਖੋ।

6. ਅਜੋਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਨਾਬਰਾਬਰੀਆਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ?

7. ਨਿੱਭਣਯੋਗ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕੀ ਹੈ?

8. ਉਚੇਰੀ ਸਿਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਨਿੱਭਣਯੋਗ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਸਾਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

9. ਚਲੰਤ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਵਸਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਹੜੇ ਕਦਮ ਸਝਾਏ ਗਏ ਹਨ?

10. ਇਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਉਲੀਕੋ। (10×3=30)

Scanned with CamScanner

Roll No. .....

Total No. of Pages : 3

PC 2082-M

J-12/2059

EDUCATIONAL POLICY AND PLANNING IN CONTEMPORARY INDIA—IX

Semester—II

Time Allowed : 3 Hours] [Maximum Marks : 70

Note :— Attempt *two* questions each from Sections A and B and the entire Section C.

SECTION—A

1. Discuss the determinants of Educational Policy in a country. 10

2. Explain the role of Ministry of Human Resource Development in Educational Policy formulation. 10

3. Explain the concept of educational planning. Discuss different approaches of educational planning. 10

4. Discuss the central factors that are kept in mind while allocating the funds for different levels of education. 10

SECTION—B

5. Explain the major recommendations made on school education by Indian Education Commission (1964-66). 10

6. Highlight salient policy recommendations made on school education by National Policy on Education-1986. 10

7. Discuss recommendations of Birla Ambani Report on privatization of higher education. 10

8. Write a detailed appraisal of Skill Development Mission launched in 2014. 10

Scanned with CamScanner

SECTION—C

9. Write short notes on the following :

(i) Need of having an Educational Policy

(ii) Importance of educational planning.

(iii) Challenges of fund mobilization for education.

(iv) Role of NCERT in policy formulation.

(v) Contribution of NASSCOM towards policy formulation.

(vi) Concept of neighbourhood school.

(vii) Role of sector skill councils in skill development mission.

(viii) Need of non-formal education.

(ix) Education for social and emotional understanding as envisaged by Kothari Commission.

(x) Integration of technology with educational venture. 3×10=30

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ: ਭਾਗ ੳ ਅਤੇ ਅ ਵਿਚੋਂ **ਦੋ-ਦੋ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 3 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਪਾਲਸੀ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਵਾਂ (determinants) ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

2. ਵਿਦਿਅਕ ਨੀਤੀ ਬਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਾਨਵੀ ਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10

3. ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹੁੰਚਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

4. ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਦੇਂਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ—ਅ

5. ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਆਯੋਗ (1964-66) ਦੁਆਰਾ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀਤੀਆ ਮੁੱਖ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10

6. ਨੇਸ਼ਨਲ ਪਾਲੀਸੀ ਆਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ-1986 ਦੁਆਰਾ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ। 10

7. ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਬਿਰਲਾ-ਅੰਬਾਨੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

8. 2014 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੌਸ਼ਲ ਵਿਕਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ—ਏ

9. ਨਿਮਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

(i) ਵਿਦਿਅਕ ਨੀਤੀ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ

(ii) ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

(iii) ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

(iv) ਨੀਤੀ ਘੜਣ ਵਿੱਚ NCERT ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

(v) ਨੀਤੀ ਘੜਣ ਵਿੱਚ NASSCOM ਦੀ ਦੇਣ

(vi) ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸੰਕਲਪ

(vii) ਕੌਸ਼ਲ ਵਿਕਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੈਕਟਰ ਕੌਸ਼ਲ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

(viii) ਗ਼ੈਰ-ਰਸਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ

(ix) ਕੋਠਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਭਾਵਾਤਮਿਕ ਸਮਝਦਾਰੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ

(x) ਵਿਦਿਅਕ ਪਹਿਲ ਦਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਏਕੀਕਰਨ। 3×10=30

Scanned with CamScanner

Total Pages : 4

PC–2083/M

J–12/2059

KNOWLEDGE & CURRICULUM

(ਗਿਆਨ ਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ)

(Paper–X)

(Semester–II)

Time : Three Hours] [Maximum Marks : 70

Note : Attempt *two* questions each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 10 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. Define Curriculum. Discuss its need and importance.

II. How would you entertain environmental issues in curriculum? Discuss.

III. What is the place of learners' characteristics in framing of curriculum? Explain.

IV. Describe the process of curriculum development at national level in India.

Scanned with CamScanner

SECTION—B

V. Discuss the subject centred approach to framing of curriculum

VI. Explain the curricular needs of gifted students.

VII. Elaborate on the recommendations of National Curriculum Framework-2005 on curriculum development in languages

VIII. Explain the meaning and importance of spiral curriculum

SECTION—C

(Compulsory)

IX. Write short notes on the following :

1. Meaning of hidden curriculum.
2. Difference between curriculum and syllabus.
3. Human rights in curriculum.
4. Curriculum for slow learners.
5. Meaning of learners centred curriculum.
6. Vocational bias in curriculum.
7. Integration of school curriculum with future needs.
8. Inclusiveness in curriculum.
9. Gender equality and curriculum.
10. Recommendations for NCF-2005 for curriculum development in social sciences. (3×10=30)

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

II. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟੋਗੇ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

III. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੀ ਸਥਾਨ ਹੈ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

IV. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

V. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਕੇਂਦਰਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

VI. ਗੁਣਵਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

VII. ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਫਰੇਮਵਰਕ-2005 ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

VIII. ਸਪਿਰਲ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਲੁੱਕੇ ਹੋਏ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਅਰਥ।
2. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਅੰਤਰ।
3. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ।
4. ਲੁਸਤ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪਾਠਕ੍ਰਮ।
5. ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਅਰਥ।
6. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਵਿਵਸਾਇਕ ਪੱਖ-ਪਾਤ।
7. ਸਕੂਲ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਭੌਵਿਖੀ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਏਕੀਕਰਨ।
8. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਅੰਤਰ-ਭਾਵ।
9. ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ।
10. ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿਕਾਸ ਲਈ NCF-2005 ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ। (3×10=30)

PC–2105/M

J–12/2059

SCHOOL MANAGEMENT

(ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧ)

(Paper–XIII)

(Semester–II)

Time : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. Explain the concept of discipline. Give one causes of indiscipline and suggestions to remove indiscipline.

II. What are the principles of organization of co-curricular activities?

SECTION—B

III. Explain the concept and theories of leadership.

Scanned with CamScanner

IV. Discuss the concept and principles of supervision.

SECTION—C

(Compulsory)

V. Write short notes on the following :

1. Nature of School Management
2. Freedom and discipline
3. Methods of supervision
4. Qualities of a leader
5. Concept of student self-government. (3×5=15

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓ।

II. ਸਹਿ-ਵਿਦਿਅਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹਨ?

ਭਾਗ—B

III. ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

IV. ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਸਰੂਪ
2. ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ
3. ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਢੰਗ
4. ਇਕ ਲੀਡਰ ਦੇ ਗੁਣ
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ। (3×5=15)

PC–2106/M

J–12/2059

ENRICHING LEARNING THROUGH ICT

(ਜਾਣਕਾਰੀ-ਸੰਚਾਰ ਤਕਨੀਕੀ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਣ ਸਮਰਿਧੀ)

(Paper–XIV)

(Semester–II)

Time : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. Discuss the role of information technology in teaching learning process.

II. Explain the concept and characteristics of ICT in teaching learning process.

SECTION—B

III. Give the features and advantages of MS-Powerpoint.

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

IV. Discuss the advantages of on-line resources in learning.

SECTION—C
(Compulsory)

V. Write short notes on the following :

1. Importance of ICT
2. Advantages of MS-Word
3. Applications of CCTV
4. Types of Computers
5. EDUSAT. (3×5=)

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦਿੱਤੇ-ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਅਧਿਆਪਨ ਸਿੱਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

II. ਅਧਿਆਪਨ ਸਿੱਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ICT ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

III. MS-Powerpoint ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

IV. ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ICT ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

2. MS-Word ਦੇ ਫਾਇਦੇ

3. CCTV ਦੀ ਵਰਤੋਂ

4. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

5. EDUSAT. (3×5=15)

PC–2095/M

J–12/2059

TEACHING OF SOCIAL STUDIES

(ਸਮਾਜਿਕ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ)

[Paper–XI & XII (xii)]

(Semester–II)

me : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

ote : Attempt *one* question each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

Enlist various methods of teaching Social Sciences and discuss Project method in detail.

Discuss the concept of Instructional planning and also enumerate its need and importance.

SECTION—B

1. Describe the use of Written and Oral tests for measurement and assessment of teaching learning outcome in Social Sciences.

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

IV. Enumerate various methods of teaching Current Affair Social Sciences by giving examples from Indian conte

SECTION—C

(Compulsory)

V. Write short notes on the following :

1. Importance of Lesson Planning
2. Merits of Lecture method
3. Various steps of Problem Solving method
4. Procedure of Unit Planning
5. Concept of Continuous and Comprehensive Evaluat (CCE). (3×5=

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ *ਇੱਕ-ਇੱਕ* ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਧੀ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।

II. ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

III. ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਨ ਰਾਹੀਂ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਅਤੇ ਅੰਕਲਣ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਪਰਖਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਰਜ ਕਰੋ।

IV. ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚੋਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਓ।

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਪਾਠ-ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦਰਜ ਕਰੋ।
2. ਵਿਖਿਆਨ ਵਿਧੀ ਦੇ ਗੁਣ ਦਰਜ ਕਰੋ।
3. ਸਮੱਸਿਆ-ਸਮਾਧਾਨੀ ਵਿਧੀ ਵਿਚਲੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੜਾਓ ਲਿਖੋ।
4. ਇਕਾਈ ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਦੀ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀ ਵਿਚਾਰੋ।
5. ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। (3×5=15)

PC–2096/M

J–12/2059

TEACHING OF ECONOMICS

(ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ)

[Paper–XI & XII (xiii)]

(Semester–II)

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. Explain Project method and Problem solving method in detail with reference to teaching of Economics. 5,5

I. What do you mean by audio-visual aids? Highlight their importance in teaching of Economics. 3,7

SECTION—B

II. What do you mean by Lesson planning? Discuss its need. 4,6

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

IV. Explain the difference between evaluation and examinat
Discuss merits and demerits of objective type tests.

SECTION—C

(Compulsory)

V. Discuss briefly :

1. How to make a lecture interesting?
2. Text-book of Economics.
3. Steps of a Lesson plan.
4. Demerits of Essay type tests.
5. Merits of Discussion method. (5×3=

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ *ਇੱਕ-ਇੱਕ* ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ-ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ-ਸਮਾਧਾਨੀ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5,5

II. ਸਰਵਣੀ-ਦਰਸ਼ਨੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵਿਚਾਰੋ। 3,7

ਭਾਗ—B

III. ਪਾਠ-ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਵਿਚਾਰੋ। 4,6

IV. ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚਲਾ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਓਬਜੈਕਟਿਵ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਪਰਖਾਂ ਦੇ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ ਵਿਚਾਰੋ। 4,6

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ :

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਲੈਕਚਰ) ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

2. ਅਧਿਆਪਕ-ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

3. ਪਾਠ-ਵਿਉਂਤ ਵਿਚਲੇ ਪੜਾਓ ਦਰਜ ਕਰੋ।

4. ਸਿਖਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪਰਖਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਿਖੋ।

5. ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਾਲੀ ਵਿਧੀ ਦੇ ਗੁਣ ਦੱਸੋ। (5×3=15)

Total Pages : 4

PC–2099/M

J–12/2059

TEACHING OF HISTORY

(ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ)

[Paper–XI & XII (xvi)]

(Semester–II)

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. Enlist the various methods of teaching of History. Discuss the discussion method in detail. 3,7

II. Enlist the various types of Audio-visual aids in History. Discuss the importance of Audio-visual aids in detail. 3,7

SECTION—B

III. What do you mean by 'Lesson planning'? Discuss the steps of lesson planning in detail. 3,7

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

IV. Define the term evaluation. Describe the types and importance of evaluation in History. 3,7

SECTION—C

(Compulsory)

V. Write short notes on the following :

1. Difference between Project method and Problem solving method
2. Concept of Internship in Teaching
3. Importance of objective and short answer type tests
4. Objectives of lesson planning
5. Importance of collection and upkeep of History resource.

(5×3=15)

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ *ਇੱਕ-ਇੱਕ* ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ। ਚਰਚਾ ਵਿਧੀ ਉੱਪਰ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3,7

II. ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਆਡਿਓ-ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਏਡ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ। ਆਡਿਓ-ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਏਡ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3,7

ਭਾਗ—B

III. ਤੁਸੀਂ 'ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਲੈਂਦੇ ਹੋ? ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3,7

IV. ਮੁਲਾਂਕਣ ਪਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਤਿਹਾਸ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3,7

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਸਮਾਧਾਨ ਵਿਧੀ ਵਿ ਅੰਤਰ

2. ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਦੀ ਧਾਰਨਾ

3. ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਤਰ ਕਿਸਮ ਟੈਸਟ ਦਾ ਮਹੱਤ

4. ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

5. ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸਰੋਤ ਦੀ ਸਾਂਭ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

(5×3=15

Total Pages : 4

PC–2098/M

J–12/2059

TEACHING OF POLITICAL SCIENCE

(ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ)

[Paper–XI & XII (xv)]

(Semester–II)

Time : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. Enlist the various methods of teaching Political Science. Discuss one method in detail which you like most. 3,7

II. What is the difference between Essay type and Objective type tests? State the merits and demerits of essay type tests. 3,7

SECTION—B

III. Define Lesson plan. What is the importance of lesson plan? 3,7

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

IV. Define the term 'Evaluation'. Describe the importance o evaluation in teaching of Political Science. 3

SECTION—C

(Compulsory)

V. Write short notes on the following :

1. Internship in teaching
2. Difference between Project and Problem solving methods
3. Steps of Lesson planning
4. Continuous and comprehensive evaluation
5. Objectives of lesson planning. (5×3=15)

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ *ਇੱਕ-ਇੱਕ* ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀਆਂ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ। ਇਕ ਵਿਧੀ ਜਿਹੜੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3,7

II. ਲੇਖ ਅਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਲੇਖ ਅਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3,7

ਭਾਗ—B

III. ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? 3,7

IV. ਮੁਲਾਂਕਣ ਪਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3,7

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ
2. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਸਮਾਧਾਨ ਵਿਧੀ ਵਿਚ ਅੰ
3. ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪੜਾਅ
4. ਲਗਾਤਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਮੁਲਾਂਕਣ
5. ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼। (5×3=1

16

Total Pages : 2

PC–2085/M

J–12/2059

TEACHING OF PUNJABI

(ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ)

[Paper–XI & XII (ii)]

(Semester–II)

Time : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ *ਇੱਕ-ਇੱਕ* ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਵਾਰਤਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਵਾਰਤਕ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ? 2,8

II. ਆਦਰਸ਼ਕ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ—B

III. ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸਰੋਤ ਸਹਾਇਕ ਸਾਧਨ ਦਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ? 2,8

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

IV. ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ? 2,1

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਸੂਖਮ ਅਧਿਆਪਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

2. ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।

3. ਅਜੋਕੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਲਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੁਝਾਉ ਦਿਓਗੇ?

4. ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

5. ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿਓ। (5×3=15)

PC-2086/M

J-12/2059

TEACHING OF HINDI – XI & XII, Opt. (iii)

(हिंदी का अधिआपन)

Semester–II

Time : 1½ Hours] [Max. Marks : 35

नोट : सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। भाग (क) और (ख) में दो-दो प्रश्न हैं। उनमें से **एक-एक** प्रश्न का उत्तर अनिवार्य है। भाग (ग) में कुल **पाँच** प्रश्न हैं। प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक निर्धारित किए गए हैं।

भाग- क

I. भाषायी कौशलों से आपका क्या अभिप्राय है? चारों कौशलों का संक्षिप्त परिचय दें। (3,7)

अथवा

II. देवनागरी लिपि का उद्भव कैसे हुआ? देवनागरी लिपि की विशेषताओं का वर्णन करें।

[P.T.O.

Scanned with CamScanner

भाग- ब

III. व्याकरण शिक्षण से क्या अभिप्राय है? व्याकरण पढ़ाते समय किन-किन सावधानियों को ध्यान में रखना चाहिए। (4,6)

अथवा

IV. मूल्यांकन को परिभाषित करते हुए मूल्यांकन की विभिन्न मूल्यांकन विधियों का वर्णन करें। (4,6)

भाग- स

V. व्याकरण से क्या अभिप्राय है?

VI. मूल्यांकन शैक्षण की विधियों का संक्षिप्त परिचय लिखें।

VII. गद्य शिक्षण से क्या अभिप्राय है?

VIII. मूल्यांकन कला व्याकरण से आप क्या समझते हैं?

IX. मूल्यांकन की उपयोगिता पर अपने विचार दें। (3×5=15)

PC-2084/M

J-12/2059

TEACHING OF ENGLISH – XI & XII (i)

(अंग्रेजी का अध्यापन)

Semester–II

Time : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Section A and B carrying 10 marks each and entire Section C consisting of *five* short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION – A

I. What is the difference between Active and Passive vocabulary? Suggest some ways to expand the vocabulary of Class VII students. (5,5)

II. Discuss in detail the procedure followed in teching different types of composition. (10)

SECTION – B

III. What is the importance of Audio-Visual Aids in Teaching of English? How can PPT, and ICT be used effectively in English Classroom? Illustrate with examples. (5,5)

Scanned with CamScanner

IV. Prepare a lesson plan on 'composition' of your choice for Class VIII students. (10)

SECTION – C

V. Write short notes on the following :

(i) Which script would you like to introduce for beginners? Justify.

(ii) What is the difference between prose and poetry?

(iii) Discuss in brief the different types of tests.

(iv) Prepare two test items to evaluate reading ability of students.

(v) What is that importance of Lesson Planning?

(5×3=15)

60789

PC–2089/M

J–12/2059

TEACHING OF SCIENCE

(ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ)

[Paper–XI & XII (vi)]

(Semester–II)

Time : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. How will you ensure proper care and maintenance of various types of apparatus and equipments in Science lab? 10

II. How will you nurture following hobbies among your students :

(a) School Gardening

(b) Participation in Science Quiz? 5,5

Scanned with CamScanner

SECTION—B

III. What is meant by Unit planning? Explain the procedure in developing a unit plan and also draw a suitable format of writing a unit plan. 3,4,3

IV. Write in detail about Continuous and Comprehensive Evaluation (CCE) scheme of evaluation. 10

SECTION—C

(Compulsory)

V. Write short notes on the following :

1. Getting quotations for purchase of Scientific apparatus and materials.
2. How to organise Science related seminars in schools?
3. Meaning and importance of Heuristic approach.
4. Advantages and limitations of essay type tests.
5. Various tools of evaluation. (5×3=15)

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ *ਇਕ-ਇਕ* ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਤੁਸੀਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਯੰਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 10

II. ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਨਿਮਨ-ਦਰਜ ਲੋੜ ਕਿਵੇਂ ਉਪਜਾਓਗੇ:

(ੳ) ਸਕੂਲ ਬਾਗਬਾਨੀ

(ਅ) ਵਿਗਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਸਮੂਲੀਅਤ? 5,5

ਭਾਗ—B

III. ਇਕਾਈ ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਕਾਈ ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਦਾ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਇਕਾਈ ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖਣ ਲਈ ਢੁੱਕਵੀਂ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਉਲੀਕੋ। 3,4,3

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

IV. ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਉਂਤ
ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

III.

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

IV.

V. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੰਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਖਰੀਦ
ਕੁਟੇਸ਼ਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿਚਾਰੋ।

V.

2. ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੈਮੀਨਾਰ ਆਯੋ
ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

3. ਸਵੈ ਖੋਜਕਾਰੀ ਵਿਧੀ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਮਹ
ਦਰਜ ਕਰੋ।

4. ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪਰਖਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿਚ

5. ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਜੁਗਤਾਂ (ਸੰਦਾਂ) ਬਾਰੇ ਚ
ਕਰੋ। (5×3=

PC–2092/M

J–12/2059

TEACHING OF MATHEMATICS

(ਗਣਿਤ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ)

[Paper–XI & XII (ix)]

(Semester–II)

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

Explain concept attainment model with the help of a suitable mathematical example. 10

I. Elaborate on inductive-deductive methods of teaching Mathematics. Also write their merits and demerits. 6,4

SECTION—B

II. Justify the need of a Mathematics laboratory for effective teaching of Mathematics. 10

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

IV. Describe various steps involved in preparation of an achievement test of Mathematics. 10

SECTION—C

(Compulsory)

V. Write brief answers :

1. Write about zone of proximal development for learning of concepts.
2. What is proof by contradiction?
3. How will you identify hardspots while teaching Mathematics?
4. What is the importance of Mathematics text-books for students?
5. Discuss various activities carried out at Mathematics club.

(5×3=15)

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਗਣਿਤ-ਸਾਸਤਰ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਉਦਾਹਰਣ ਨਾਲ ਸੰਕਲਪ-ਗ੍ਰਹਿਣ-ਵਿਧੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

II. ਗਣਿਤ-ਸਾਸਤਰ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਨਿਗਮਨੀ-ਆਗਮਨੀ ਵਿਧੀ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਧੀ ਦੇ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ ਦਰਜ ਕਰੋ। 6+4

ਭਾਗ—B

III. ਗਣਿਤ-ਸਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਧਿਆਪਨ ਲਈ ਗਣਿਤ-ਸਾਸਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸਾਲਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟ ਕਰੋ। 10

IV. ਗਣਿਤ-ਸਾਸਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪਰਖਣ ਲਈ ਟੈਸਟ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚਲੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੜਾਓ ਵਿਚਾਰੋ। 10

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਸੰਕਲਪਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ, ਨਿਕਟਤਮ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

2. ਵਿਰੋਧ ਰਾਹੀਂ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

3. ਗਣਿਤ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ?

4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਗਣਿਤ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

5. ਗਣਿਤ-ਕਲੱਬ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਭਿੰਨ ਕਾਰਜ ਵਿਚਾਰੋ। (5×3=15)

PC–2094/M

J–12/2059

TEACHING OF COMMERCE

(ਕਾਮਰਸ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ)

[Paper–XI & XII (xi)]

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. 'Problem is a difficult question, matter of a human or social conduct or a proposal for solution or consideration.' Discuss.

II. Explain any two Projective Teaching aids.

SECTION—B

III. 'Evaluation is a measurement of alround growth of a child including his physical, social and intellectual development as well as his interests, aptitudes and abilities.' Discuss.

V. 'Objective type tests services the purpose for evaluating Commerce subjects at the secondary level.' Discuss.

Scanned with CamScanner

SECTION—C

(Compulsory)

V. Write brief answers :

1. Meaning of Previous Knowledge Testing.
2. Definition of Method of teaching with examples.
3. Black Board Writing.
4. Unit Plan (Preparation steps).
5. 'Verbal explanation supplemented by A.V. Aids.' Explain briefly.

(3×5=15

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ *ਇੱਕ-ਇੱਕ* ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. 'ਸਮੱਸਿਆ ਇਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮਾਨਵੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।' ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

II. ਕਿਸੇ ਦੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਿਵ ਅਧਿਆਪਨੀ ਜੁਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

ਭਾਗ—B

III. 'ਮੁਲਾਂਕਣ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬਪਖੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ, ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।' ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

IV. 'ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਾਮਰਸ (ਵਣਜ) ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਓਬਜੈਕਟਿਵ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਪਰਖਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਨਦੰਡ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।' ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਪਿਛਲੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪਰਖ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।

2. ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

3. ਕਲੈਰਕ ਚੇਰਕ ਤੇ ਲਿਖਣ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

4. ਟਿਕਾਣੀ ਵਿਚੁੰਤ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚਲੇ ਪੜਾਓ ਦਰਸ਼ ਕਰੋ।

5. ਲੇਖਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਰਵਣੀ-ਦਰਸ਼ਨੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚਾਰੋ। (3×5=15)

PC–2093/M

J–12/2059

TEACHING OF COMPUTER SCIENCE

(ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ)

[Paper–XI & XII (x)]

(Semester–II)

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. Define method of Teaching. Discuss the steps involved in project method of teaching Computer Science.

II. What is Lesson plan? Explain the steps involved in preparing a lesson plan.

SECTION—B

III. Define Evaluation. Prepare an objective type test of at least ten items on any topic of Computer Science of your interest.

Scanned with CamScanner

IV. Discuss the scopes and applications of Internet in education.

SECTION—C

(Compulsory)

V. Write short notes on the following :

1. Merits of lecture method
2. Concept of internship in teaching
3. Importance of Computer Science laboratory
4. Demerits of essay type tests
5. Merits of CAI. (3×5=15)

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ *ਇੱਕ-ਇੱਕ* ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਧੀ ਵਿਚਲੇ ਪੜਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

II. ਪਾਠ-ਵਿਉਂਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਕ ਪਾਠ-ਵਿਉਂਤ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚਲੇ ਪੜਾਓ ਵਿਚਾਰੋ।

ਭਾਗ—B

III. ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਦਸ ਮੱਦਾਂ ਵਾਲਾ ਇਕ ਓਵਜੈਕਟਿਵ ਟੈਸਟ ਉਲੀਕੋ।

IV. ਸਿਖਿਆ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੇ ਕਾਰਜ-ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਵਿਖਿਆਨ ਵਿਧੀ ਦੇ ਗੁਣ ਦਰਜ ਕਰੋ।

2. ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ-ਅਧੀਨ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਵਿਚਾਰੋ।

3. ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵਿਚਾਰੋ।

4. ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਪਰਖਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਿਖੋ।

5. CAI ਦੇ ਗੁਣ ਦਰਜ ਕਰੋ। (3×5=15)

Scanned with CamScanner